

Newsletter

IOM Medzinárodnej organizácie pre migráciu v Slovenskej republike

Číslo 1/2013 – január 2013

Vážení spolupracovníci,

v prvom čísle newslettera v roku 2013 sme urobili súhrn kľúčových aktivít a výsledkov IOM Bratislava, ktoré sa nám podarilo zrealizovať a dosiahnuť v uplynulom roku v oblasti integrácie cudzincov, asistovaných dobrovoľných návratov a reintegrácií, boja proti obchodovaniu s ľuďmi, koordinácie aktivít Európskej migračnej siete a humanitárnych transferov utečencov. Len pár čísel: v roku 2012 sme pomohli vrátiť sa bezpečne do krajiny pôvodu 54 migrantom, asistovali sme pri návrate a sociálnej integrácii dvom desiatkam obetí obchodovania s ľuďmi a takmer 1 700 klientov sa obrátilo na Migračné informačné centrum IOM so žiadosťou o právne, sociálne a pracovné poradenstvo. Ďalšie stovky sa zúčastnili kurzov slovenského jazyka a sociálnej a kultúrnej orientácie, či dostali podporu na získanie ďalšieho vzdelania, zvýšenie kvalifikácie alebo rekvalifikáciu. Ďakujeme našim spolupracovníkom, donatorom a partnerom za podporu, s ktorou sme mohli poskytovať túto konkrétnu pomoc cudzincom a našim klientom aj v roku 2012.

Po štatistickej rekapitulácii celého roka vám v newsletteri ponúkame informácie o aktivitách IOM za október až december 2012 a ďalšie príbehy klientov IOM. Podrobnejšie informácie a kontakty na jednotlivé oddelenia IOM nájdete na webovej stránke www.iom.sk.

P R I P R A V U J E M E

Workshopy IOM a poradenské dni pre cudzincov

Vo februári až máji 2013 zorganizuje IOM Bratislava v štyroch krajoch Slovenska workshopy pre príslušníkov oddelení cudzineckej polície, zamestnancov úradov práce, obvodných úradov, mestských zastupiteľstiev a zdravotných poisťovní, ktorí sa v minulosti zúčastnili tréningov IOM na posilnenie interkultúrnych a komunikačných zručností. Súčasťou každého workshopy bude aj poradenský deň pre cudzincov, tzv. One Stop Shop.

Cudzinci, ktorí žijú a pracujú na Slovensku, tu od pracovníkov viacerých inštitúcií – účastníkov workshopov IOM – budú môcť na jednom mieste získať poradenstvo o práci, pobyte či sociálnom zabezpečení. Cieľom tréningov aj workshopov je podporiť poskytovanie pomoci cudzincom pri ich integrácii na Slovensku.

Hľadáme účinkujúcich do filmu o cudzincoch

IOM v spolupráci s režisérom Marcelom Pázmanom pripravuje dokumentárny film o živote cudzincov na Slovensku a hľadá protagonistov medzi štátnymi príslušníkmi Ukrajiny, Moldavska, Vietnamu a Číny, ktorí žijú a pracujú na území Slovenskej republiky a boli by ochotní – či už individuálne alebo so svojimi rodinami – účinkovať v tomto filme. Budeme vďační za pomoc pri hľadaní účinkujúcich. Viac [na webovej stránke IOM](#).

Štúdie EMN v roku 2013

IOM Bratislava ako koordinátor Národného kontaktného bodu Európskej migračnej siete (EMN) v SR vypracuje v roku 2013 päť štúdií za SR: *Politiky a prax v oblasti sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti a ubytovacích služieb pre migrantov; Organizácia záchytných*

táborov pre žiadateľov o azyl; Opatrenia zamerané na prilákanie vysokokvalifikovaných pracovníkov z tretích krajín: osvedčená prax a ponaučenia; Identifikácia obetí obchodovania v azylovom a migračnom procese a Výročnú správu o politikách v oblasti migrácie a azylu za rok 2012. O všetkých štúdiách budeme informovať na webovej stránke www.emn.sk, kde si môžete prečítať aj [doposiaľ vydané štúdie](#).

U S K U T O Č N I L I S M E

IOM v roku 2012

V rámci programu asistovaných dobrovoľných návratov a reintegrácií pomohla IOM Bratislava vrátiť sa do krajiny pôvodu 54 cudzincom. Najviac osôb smerovalo do Moldavska, Kosova, Vietnamu, Arménska, Číny, Ruska a do Spojených štátov amerických.

IOM poskytla za minulý rok reintegračnú pomoc v hodnote 42 032,99 eur celkovo 27 jednotlivcom alebo celým rodinám, ktorí sa vracali do Vietnamu, Moldavska, Arménska, Číny, Iránu, Macedónska, Nepálu, Ruska, Kosova, Thajska, Turecka a na Ukrajinu, ktorí sa rozhodli pre asistovaný dobrovoľný návrat a požiadali o reintegračný príspevok.

IOM Bratislava v roku 2012 identifikovala 30 obetí obchodovania s ľuďmi, z toho 20 žien a 10 mužov. Prostredníctvom Národnej linky pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi [0800 800 818](tel:0800800818) sa podarilo identifikovať päť obetí. Do Programu návratu a reintegrácie obchodovaných osôb sa rozhodlo vstúpiť 19 obetí a trinástim z nich IOM pomáhala aj pri návrate na Slovensko. Pracovníci IOM poskytli cez linku 1 064 konzultácií, najčastejšie išlo o komunikáciu s klientmi, poskytovanie preventívnych informácií verejnosti a overovanie pracovných ponúk.

Minulý rok sa na Migračné informačné centrum IOM (MIC) obrátilo 1 678 klientov, najviac ich pochádzalo z Ukrajiny, Ruskej federácie a Srbska. MIC poskytlo svojim klientom 3 266 osobných, telefonických alebo e-mailových konzultácií. Ďalší navštívili [webovú stránku MIC](#) s informáciami a radami o rôznych oblastiach života a pobyte cudzincov na Slovensku. Stránka zaznamenala 156 973 návštev. Po prvýkrát uskutočnilo MIC v Bratislave a v Košiciach dni špecializovaného poradenstva [One Stop Shop](#).

Komplexné poradenstvo od zástupcov viacerých inštitúcií využilo 40 cudzincov z viac ako 10 krajín.

V roku 2012 sa bezplatných kurzov slovenského jazyka, ktoré ponúka MIC v Bratislave a v Košiciach, zúčastnilo 403 cudzincov a kurzov sociálnej a kultúrnej orientácie 194 cudzincov. Ďalší 65 klienti MIC získali podporu na ďalšie vzdelávanie a rekvalifikačný kurz.

V priebehu roka 2012 vydala IOM Bratislava ako Národný kontaktný bod EMN v SR [šesť štúdií v slovenskej a anglickej verzii](#), odpovedala na [76 ad hoc otázok](#) rôznych členských štátov EÚ a Nórska z oblasti migrácie a azylu, uskutočnila [národnú konferenciu, vzdelávací seminár](#) a 10 stretnutí rôzneho charakteru – tematické semináre, pracovné raňajky, klastrové stretnutie, prednášku na vysokej škole a iné.

Do Núdzového tranzitného centra (ETC) v Humennom prišlo v uplynulom roku na základe trojstrannej dohody medzi vládou SR, UNHCR a IOM 180 utečencov z utečeneckých táborov v Egypte, Eritrey, Iraku a Jemene. V roku 2012 sa podarilo presídliť 166 utečencov, 80 percent z nich našlo svoj nový domov v Spojených štátoch amerických a zvyšná časť v Kanade.

Podrobnejšie predstavenie aktivít IOM v roku 2012 nájdete na [webovej stránke IOM](#).

Spojili sme slovenské rodiny a rodiny cudzincov

Tridsaťdva slovenských rodín a rodín cudzincov sa 18. novembra 2012 stretlo pri spoločných nedeľných obedoch. Stretnutia zorganizovala IOM v deviatich mestách a obciach na Slovensku, zapojili sa do nich rodiny cudzincov celkovo z 11 krajín. Na každom stretnutí sa zúčastnila jedna slovenská rodina a jedna rodina cudzincov, pričom jedna rodina stretnutie hostila a pripravila nedeľný obed a druhá rodina prišla na návštevu. Viaceré z rodín si vymenili kontakty a prejavili záujem stretávať sa i naďalej, niekoľko z nich si už dohodlo a uskutočnilo aj ďalšie stretnutia. Stretnutia rodín, osobný kontakt, komunikácia a možnosť spoznať sa odstraňujú bariéry a vzájomnú izoláciu a podporujú vzťahy medzi domácimi rodinami a rodinami cudzincov.

Číslo 1/2013 – január 2013

Stretnutia domácich rodín a rodín cudzincov sa uskutočnili ten istý deň aj v ďalších siedmich krajinách EÚ v rámci medzinárodného projektu [Next Door Family EU](#).

Autor foto: Katarína Téglassyová

Projekt *Next Door Family EU – Inclusive Neighbourhoods* je spolufinancovaný z Európskeho fondu pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín a Veľvyslanectvom USA v Bratislave. Mediálni partneri stretnutí rodín: Rozhlas a televízia Slovenska a denník SME.

Konferencia o migrácii študentov z tretích krajín

IOM Bratislava ako koordinátor Národného kontaktného bodu EMN v SR zorganizovala 4. decembra 2012 v Bratislave konferenciu [Migrácia študentov z tretích krajín do SR a EÚ](#). Konferencia predstavila existujúce politiky, opatrenia a ich vplyv na migráciu zahraničných študentov do vybraných krajín EÚ a zistenia zo [štúdie EMN](#) k tejto téme.

Zástupcovia Národných kontaktných bodov EMN na Slovensku, v Českej republike, v Rakúsku a v Nórsku predstavili hlavné zistenia o migrácii zahraničných študentov z perspektívy vlastnej krajiny. Súčasťou programu bola aj panelová diskusia zástupcov štátneho a verejného sektora o prínose a dopade migrácie zahraničných študentov pre SR.

EMN bola založená Rozhodnutím Rady 2008/381/ES a je financovaná Európskou úniou. Aktivity EMN v SR sú spolufinancované Ministerstvom vnútra SR. Viac informácií o EMN sa dočítate na www.emn.sk a www.emn.europa.eu.

V S K R A T K E

Zborník z medzinárodnej konferencie IOM

IOM vydala zborník [Poskytovanie sociálnej a kultúrnej orientácie pre migrantov – Výmena skúseností so zahraničnými odborníkmi z členských štátov EÚ](#), v ktorom sa odborníci z Českej republiky, Rakúska, Švédska a Úradu IOM v Ženeve, Prahe a Bratislave delia so skúsenosťami a dobrou praxou s prípravou programov a kurzov sociálnej a kultúrnej orientácie. Odborníci svoje príspevky predstavili na medzinárodnej odbornej konferencii *Sociálna a kultúrna orientácia pre cudzincov z tretích krajín*, ktorú zorganizovala IOM 19. septembra 2012 v Bratislave. Zborník predkladá tiež súhrn odporúčaní na prípravu rôznych programov sociálnej a kultúrnej orientácie pre cudzincov v SR, ktoré môžu napomôcť k ich lepšej integrácii.

Druhé číslo Bulletinu EMN

V októbri 2012 vydala Európska komisia druhé číslo [Bulletinu EMN](#), ktorý poskytuje aktuálne a tematické informácie z oblasti migrácie a azylu. Sumarizuje najnovší vývoj tejto problematiky na národnej a celoeurópskej úrovni vrátane najnovších dokumentov a štatistík za obdobie júl – september 2012. Aktuálne číslo Bulletinu EMN je k dispozícii aj v [slovenskom jazyku](#).

Dni iberoamerického filmu

Zástupkyňa latinskoamerického komunity na Slovensku v spolupráci s Migračným informačným centrom IOM (MIC) organizovala koncom novembra 2012 v Bratislave deviaty ročník Dní iberoamerického filmu. Počas troch dní si mohli návštevníci pozrieť päť filmov súčasnej brazílskej, kubánskej, venezuelskej, kolumbijskej a španielskej kinematografie.

Vianočné X-mas Fusion v Košiciach

Kultúrni mediátori Migračného informačného centra IOM (MIC) v Košiciach pripravili 8. decembra 2012 pre obyvateľov Košíc a okolia výnimočný multikultúrny vianočný večierok *X-mas Fusion*. Každý kultúrny mediátor predstavil svoju krajinu a jej tradície v období Vianoc – hostia mohli ochutnať tradičný egyptský drink z ibišteka, slovenskú kapustnicu či indickú kuchyňu, dozvedieť sa o oslavách a zvykoch slovenských a ruských vianočných sviatkov a o Diwali – indickom sviatku svetiel. V ďalšom programe orientálne tanečnice zo skupiny Soraya predviedli tradičné egyptské aj indické tance.

Ďalšie stretnutia komunit v decembri

Zástupca kubánskej komunity v spolupráci s MIC uskutočnil decembrové stretnutie pre členov kubánskej komunity a ďalších záujemcov. Témou stretnutia bol aktuálny vývoj v komunite.

Na stretnutí Farebný Mikuláš sa predstavili rôzne zvyky a tradície, ktoré sa spájajú s týmto sviatkom na Slovensku a v Afrike. Súčasťou programu boli kultúrne a športové aktivity a ochutnávka národných jedál.

PRÍBEHY KLIENTOV IOM

Alexandra z Moldavska: Vďaka IOM mám kde žiť

Pani Alexandra pochádza z Moldavska, ktoré patrí medzi najchudobnejšie krajiny Európy. Prišla na Slovensko, aby zarobila peniaze a splatila dlhy. „Na Slovensku som žila 13 rokov načierno, pracovala som ako upratovačka a všetky dlhy som splatila,“ hovorí Alexandra.

Začiatkom roka 2012 ju zaistila cudzinecká polícia a hrozila jej deportácia späť do Moldavska. V tejto zložitej situácii do jej života vstúpila IOM, ktorá jej pomohla vrátiť sa domov v rámci programu asistovaných dobrovoľných návratov a reintegrá-

cií. „Na začiatku som tomu neverila, no nemala som čo stratiť...“ priznáva svoju počiatočnú nedôveru pani Alexandra. Po skúsenostiach s pracovníkmi IOM sa jej pochybnosti stratili: „Sú to veľmi dobrí ľudia, pomohli mi a podporovali ma.“

Pomoc zo strany IOM pokračovala aj po návrate do Moldavska, kde na ňu čakal zničený a neobývatelný rodičovský dom: „Nemala som nič, všetko bolo rozbúrané a v katastrofálnom stave. IOM mi zabezpečila stavebný materiál a ja som všetko opravila. IOM úplne zmenila môj život v Moldavsku, vďaka nim mám kde žiť.“

Pozrite si [video](#) o príbehu tejto ženy a pomoci IOM.

Program asistovaných dobrovoľných návratov a reintegrácií spolufinancuje Európska únia z Európskeho fondu pre návrat a MV SR. Solidarita pri riadení migračných tokov.

Pomoc obetiam obchodovania s ľuďmi sa po návrate domov nekončí

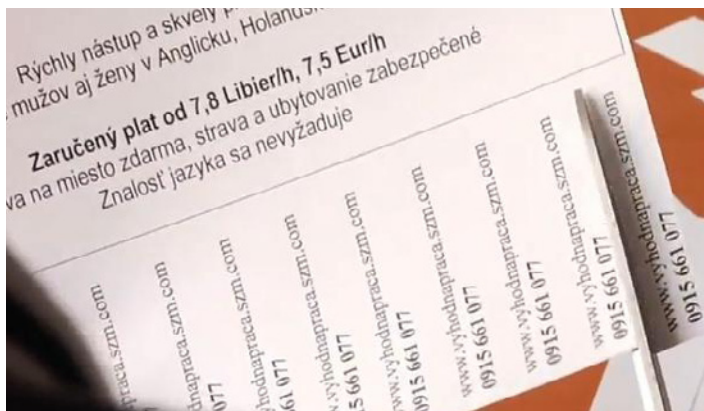
Peter zostal v Anglicku bez dokladov, bez prístupu na svoj účet a bránili mu kontaktovať rodinu. Stal sa obeťou obchodovania s ľuďmi. Vďaka reintegračnej pomoci IOM je dnes Peter doma a dokáže užiť seba aj rodinu.

Petra na prácu maliara v Anglicku naverboval jeho známy z rodného mesta na východe Slovenska. Prisľúbil mu pomoc pri riadnom vybavení sociálnych dávok pre jeho šesť detí. Prácu aj dávky Peter naozaj získal, jeho známy však disponoval bankovým účtom, na ktorý Petrovi poukazovali peniaze. Aj napriek tomu, že Peter nesúhlasil, ho manipuláciou, vyhrážkami a násilím nútli pracovať ďalej. Nevrátili mu doklady, kontrolovali ho a bránili mu v kontakte s rodinou. Po troch mesiacoch sa mu podarilo ujsť a vrátiť sa na Slovensko, kde jeho rodina kontaktovala IOM a Peter súhlasil so zaradením do Programu pomoci a podpory obetí obchodovania s ľuďmi.

Reintegračná starostlivosť o obchodované osoby má pomôcť k stabilizácii klienta po návrate domov, aby sa minimalizovali riziká, že sa opätovne dostane do takejto situácie. Pracovníci IOM s Petrom vypracovali reintegračný plán – prioritou bolo ubytovanie, keďže náhodný požiar mu poškodil dom. Nezamestnaný Peter dostal jednorazovú finančnú podporu spolu s poradenstvom. Jeho situácia si vyžadovala tiež intenzívnu

sociálnu asistenciu. IOM kontaktovala sociálneho pracovníka z Petrovho regiónu, ktorý bol v minulosti vyškolený na prácu s obeťami obchodovania s ľuďmi. Sociálny pracovník pomáhal Petrovi s analýzou finančného rozpočtu rodiny, so zabezpečením stavebného materiálu na opravu domu, pri vybavovaní dokladov a orientovaní sa v sociálnych dávkach. Vypracoval s ním tiež životopis a asistoval mu pri hľadaní práce. Keďže v rodine pribudlo ďalšie dieťa, pracovníci IOM poslali Petrovi oblečenie a inú hmotnú pomoc. Keď sa Peter rozhodol spolupracovať s políciou pri trestnom konaní voči páchatelom trestného činu obchodovania jeho osoby, sociálny pracovník mu v spolupráci s IOM poskytol potrebnú podporu.

Reintegrácia obetí obchodovania s ľuďmi je dlhodobý proces. Peter si časom našiel zamestnanie na čiastočný úväzok a svoju rodinu už dokáže samostatne užiť. Napriek tomu však jeho materiálnu situáciu naďalej ovplyvňujú problémy s vlastníctvom domu jeho rodiny či úžera existujúca v komunite. Intenzívna sociálna asistencia je preto v tomto prípade potrebná i naďalej.

Program návratu a reintegrácie obchodovaných osôb realizuje IOM Bratislava ako súčasť národného programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi, ktorý je financovaný Ministerstvom vnútra SR.

P O N Ú K A M E

Kurzy slovenského jazyka pre cudzincov

Migračné informačné centrum IOM (MIC) ponúka cudzincom bezplatné otvorené kurzy slovenského jazyka. Kurzy prebiehajú od januára 2013 každý utorok a štvrtok od 18.30 do 20.00 hod. na Grösslingovej 4 v Bratislave a v tie isté dni od 17.30 do 19.00 hod. v priestoroch MIC na Poštovej 1 v Košiciach.

Kurzy sú určené štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí majú na Slovensku trvalý, prechodný alebo tolerovaný pobyt. Kurzy sú bezplatné, otvorené pre úplných začiatníkov aj mierne pokročilých a navštevovať ich môžu všetky vekové kategórie. Na kurz sa netreba nahlasovať a nie je potrebné absolvovať vstupné testy. Vyučovanie je možné začať navštevovať kedykoľvek.

Viac informácií o kurzoch nájdete na webovej stránke mic.iom.sk. Zaujímavosť môžu kontaktovať MIC na tel. 02 – 5263 0023 (Bratislava) a 055 – 625 8662 (Košice), alebo e-mailom na mic@iom.int.

Projekt MIC je spolufinancovaný Európskou úniou z Európskeho fondu pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín. Solidarita pri riadení migračných tokov.

I O M V M É D I Á Č H

Výber správ o aktivitách IOM Bratislava, ktoré boli publikované v slovenských médiách od októbra do decembra 2012:

Extraordinary Sunday lunch

The Slovak Spectator, 29. 10. 2012

<http://spectator.sme.sk/articles/view/48047/9/extraordinary-sunday-lunch.html>

IOM distribuuje do škôl film o obetiach obchodovania s ľuďmi

TASR, 25. 10. 2012

<http://www.hlavnespravy.sk/socialne-iom-distribuuje-do-skol-film-o-obetiach-obchodovania-s-ludmi/41021/>

Novodobé otrokárstvo v Británii. Slováci a Česi ho zažívajú najviac

Aktuality.sk, 2. 11. 2012

<http://www.aktuality.sk/clanok/216615/novodobe-otrokarstvo-v-britanii-slovaci-a-cesi-ho-zazivaju-najviac/>

Dobrý ľudia ešte na Slovensku nevyšli: Neboja sa prijať cudzinca

Topky.sk, 17. 11. 2012

<http://www.topky.sk/cl/10/1331361/Dobri-ludia-este-na-Slovensku-nevymreli--Neboja-sa-prijat-cudzinc>

Zahraničných študentov Slovensko neláka, zákony im sťažujú život

Sme.sk, 4. 12. 2012

<http://www.sme.sk/c/6626357/zahranicnych-studentov-slovensko-nelaka-zakony-im-stazuju-zivot.html>